

Posudek oponenta diplomové práce

Michal Houšek: Mezinárodněprávní ochrana mořských savců

Datum vypracování práce: 30.9.2012

Oponovaná diplomová práce je zpracována v rozsahu 59 stran textu, doplněných o předepsané přílohy (summary, anglický a český abstrakt, seznam použitých pramenů, klíčová slova). Vlastní text práce je, včetně předmluvy, úvodu a závěru, rozdělen do 7 částí, přičemž jádro tvoří kapitoly 1.-4. členěných dále na subkapitoly, ve kterých se autor postupně zabývá základními prameny, významnými pro ochranu biodiverzity, a dále třemi specifickými okruhy mořských savců z pohledu mezinárodního práva.

Zvolené téma je méně obvyklé, autor pojal téma jako individuální námět, jehož rozpětí pramenů právní úpravy sahá od konce 19.století až do současné doby, vzhledem k vývoji v oblasti mezinárodního (ale i autorem lehce zmíněného evropského unijního) práva a probíhajících řízení u Mezinárodního soudního dvora se jedná i o téma aktuální. Vzhledem k problematice zajištění ochrany mořských živočichů, resp. časté případy pronásledování zejména mořských savců, se jedná o téma společensky závažné. Je tedy třeba autora za výběr tématu pochválit. Zvolené téma vyžadovalo po autorovi znalost nejen práva, ale i orientaci v tématu z pohledu přírodovědného.

Předložená diplomová práce prokázala autorovu schopnost seznámit se s odbornou literaturou, nalézt příslušná fakta, tato utřídit a popsat jejich obsah a konečně je analyzovat z pohledu právního i věcného. Právní i věcná stránka tématu jsou uspokojivě vyvážené. Autor se v práci věnuje převážně ochraně druhů, v některých částech se dotýká i ochrany ekosystémové, ovšem z tohoto pohledu by to chtělo téma hlouběji zpracovat.

K první kapitole bych chtěl uvést, že nejsem spokojen s jejím provedením, neboť jednotlivé úmluvy jsou pojaty příliš povrchně a působí nedotaženě (např. na str.9 se již autor nezabývá rozvíjením čl.65 UNCLOS). Chápu jistě zařazení Dohody o spolupráci při výzkumu, ochraně a hospodaření s mořskými savci v severním Atlantiku, ovšem její postavení v rámci mezinárodního práva životního prostředí jistě není srovnatelné s úmluvami CBD nebo CITES. V této kapitole se autor nevyrovnal např. s existencí regionálně velmi významné Bernské úmluvy o ochraně evropské fauny, flóry a přírodních stanovišť.

Vzhledem k autorovu pojetí kapitoly o ochraně ploutvonožců, kde vedle pramenů mezinárodního práva zmiňuje i prameny evropského unijního práva, pak lze postrádat v první kapitole zmínku o směrnici ES č.92/43/EHS, o ochraně volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť, která poskytuje rámcový základ ochrany biodiverzity i mořským savcům. Z tohoto pohledu (nejasné mísení mezinárodního a evropského unijního práva) je tedy práce poněkud nesystémová.

Upozorňuji i na chybné tvrzení autora v poznámce pod čarou č.7 na str.9 (v Riu 1992 byly přijaty tři nástroje *soft law* plus z pramenů *hard law* vedle CBD ještě UNFCCC).

Podstatně zdařilejší jsou kapitoly 2. až 4., věnované konkrétním skupinám živočišných druhů řazených mezi mořské savce a jejich právní úpravě v (převážně) mezinárodním právu. Autor vycházel v podstatě výhradně ze zahraničních pramenů, proto si nevšiml zřejmě, že existují i v české literatuře původní práce, zejména od Veroniky Bílkové k problematice právní úpravy

ochrany polárních medvědů (České právo životního prostředí, č.2/2006 (18), str.25-49; nebo monografie od Ondřeje Víchy k Antarktickému smluvnímu systému – ČPŽP č.3/2003 (9). Autorovo pojetí ochrany antarktických ploutvonožců na str. 51 a násl. diplomové práce by mělo větší vypovídací hodnotu, kdyby se autor věnoval všem pramenům ATS, nejen Londýnské úmluvě.

U subkapitoly 4.2. autor neuvedl číslo právního předpisu EHS (nikoliv EU, jak autor chybně uvádí), který měl uvalit zákaz na import kožešin z vybraných druhů mláďat ploutvonožců. V poznámce pod čarou č.186 postrádám čísla autorem zmiňovaných judikátů.

Závěry práce jsou sice výstižné, pokud jde o shrnutí práce, z právního pohledu jsou však příliš stručné, jde spíše o environmentálně-politické úvahy.

Po formální stránce lze autorovi vytknout, že provedl nedbale jazykové korektury.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: Přes výše uvedené výhrady lze konstatovat, že jinak diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ kvalifikačních prací na PFUK v Praze, jak po formální tak po obsahové stránce, proto ji mohu doporučit k ústní obhajobě, s navrženým hodnocením **velmi dobře**.

Témata k obhajobě:

- 1) Diskutujte, které zásady mezinárodního práva životního prostředí de lege lata a de lege ferenda vyplývají z pramenů mezinárodního práva na úseku ochrany mořských savců.
- 2) Jaký je právní vztah mezi úmluvami z oblasti ochrany biodiverzity a úmluvami z oblasti využívání přírodních zdrojů týkajících se lovu mořských savců ?

V Praze dne 19.října 2012

Doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.
oponent diplomové práce